

A világ nephrologiája Budapestre költözött ismét augusztus végén, újdonságok a 20 éves a Nemzetközi Budapesti Nephrologiai Iskolán

Hagyományosan augusztus utolsó hetében zajlik a Budapest Nephrologiai Iskola, és erre a hétre Budapest a világ nephrologiai kutatás és gyógyítás fővárosává lép elő. Az esemény népszerűségét mi sem mutatja jobban, mint, hogy a mintegy 80 hallgató 30 országot és több kontinenst reprezentált ebben az évben is. Az elmúlt 20 év alatt összesen 65 országból érkeztek érdeklődők és tanulni vágyó fiatalok, valamint az ismereteiket bővíteni akaró kollégák. A siker és az érdeklődés magától értetődik, hiszen az oktatói gárda, akik fizetség nélkül vállalják a feladatot, a világ legjobb kutatói, gyógyítói, oktatói és előadói. Idén is előadott a Nemzetközi Nephrologiai Társaság (ISN) korábbi elnökei, John Feehally, Eberhard Ritz, az ERA-EDTA jelenlegi elnöke Raymond Vanholder, és a korábbi elnökök Gerald M. London és Francesco Locatelli valamint a társaság főtitkára Andrzej Wiecek és az egyik Oktatási Bizottság vezető Goce Spasovski. A 31 nagy hírű eladó 14 országot képviselt. Köztük kiemelendő Eberhard Ritz és Gerard Schulman, akik kezdettől támogatják e nemes missziót és 20 éve előadók. A Budapest Nephrologiai Iskola ez évben ünnepelte a jubileumi 20. évfordulót, és ebből az alkalomból professzor Rosivall László, a Kóréletani Intézet igazgatója elismerő oklevelet és emlék plakettet kapott az ISN és ERA-EDTA elnökeiktől, elismerve a rangos esemény megszervezésében hosszú ideje kifejtett áldozatos, és kiemelkedően sikeres munkásságát. Az iskoláról több mint 20 sajtómegjelenés történt.

Nehéz lenne a hat nap során elhangzott előadások összes fontos új ismeretét, a változó szemlélet minden egyes elemét felsorolni, még a kiemelkedően fontos adatok ismertetése is szükségszerűen hiányos és részlehlő. A hipertónia és só víz háztartás kutatása szempontjából mindenképpen kiemelkednek Jens Titze új eredményei, amelyek a 2007-2011 között zajló Mars-500 szimulációs projekt adatainak elemzése során keletkeztek. Kimutatták, hogy a nátrium bevitel lépcsőzetes emelése és csökkentése során a vese nátrium ürítésének változása nem azonnali, hanem fokozatos, és 4-7 nap alatt éri el az új egyensúlyi állapotot, amikor a bevitel és az ürítés megegyezik. Ez az egyensúlyi állapot azonban nem konstans, hanem a napi nátrium ürítés jelentős ingadozása mellett csak hosszabb időtávban valósul meg. Továbbá, a nátrium bevitel lépcsőzetes emelése a szervezet nátrium tartalmát is fokozza. A ²³Na izotóp MRI mérései kimutatták, hogy a fölös mennyiségű nátrium egy részre meglepő módon a bőrben tárolódik, és a bőr nátrium tartalma és a hipertónia között szoros összefüggés van. A bőr nátrium koncentrációját a monociták és a makrofágok a VEGFC szekréció fokozásával a VEGF3R receptoron keresztül a nyirokerek sűrűségének fokozása révén ürítik ki, felhívva figyelmünket az immunrendszer és só víz háztartás eddig nem ismert részleteire. Ennek a mechanizmusnak a gátlása hipertóniához vezet (J Clin Invest 2013; 123(7):2803–2815).

A korábbi évekhez hasonlóan nagy sikert aratott a veseműködés élőben való követésének bemutatása (multiphoton lézermikroszkópia), melynek kiemelkedő képviselője Peti-Peterdi János, aki többek között a vese regenerációs képességét biztosító sejtek viselkedését, glomeruluson belüli elhelyezkedésével kapcsolatos új eredményeit ismertette

videófilmen (real time felvétellel). Ezeket közlésre a Nature of Medicine éppen az iskolát követő napon fogadta el.

Bár jól ismert, hogy a vesebetegek kezelésének része a törekvés az alacsony foszfát bevitelre, több előadásban is szóba került a fokozott foszfát bevitel káros hatása egészséges veséjű emberekben is. Eberhard Ritz részletesen ismertette ez a kérdést, kiemelve, hogy a feldolgozott élelmiszerek és a készételek foszfát tartalma magasabb a megkívántnál. Bár a foszfát káros hatásnak mechanizmusáról inkább csak elméletek, mint biztos ismeretek vannak, a processzált élelmiszerek foszfát tartalmának csökkentése népegészségügy érdek lenne. Az erre irányuló törekvések azonban – Németországban – Ritz professzor minden fáradozása ellenére eddig zátonyra futottak. A magyarázat egyszerű, de kiábrándító is egyben. Az élelmiszerekhez kevert foszfát vegyületek megkötik a vizet, ezzel védenek a termékek kiszáradása ellen, de leginkább növelik a hasznot. Talán ez utóbbi szempont miatt nem sikerült eddig az egészségügyi szakembereknek megnyerni politika támogatását az élelmiszer lobb ellenében az élelmiszeripari termékek foszfát tartalmának törvényi szabályozásához.

Per Alke Zillén saját történetének ismertetése a betegek együttműködésének jelentőségéről nagy sikert aratott. Zillén dr. betegségének felismerésekor 10 %-os eGFR értéket mértek. Ezt a szintet azonban 6 éven keresztül sikerült konzerválnia kizárólag a táplálkozásra és az életmódra vonatkozó ajánlások szigorú betartásával. Filozófiája egyszerű, és követendő: a legtöbbet a beteg teheti a saját egészségének fenntartásáért, és a betegség leküzdéséért. Tapasztalatait könyvben foglalata össze, ami mára világszerte a krónikus veseelégtelen betegek mintegy bibliájává vált, és amiben minden fontos ismeret közérthető módon megtalálható, életvezetési tanácsokkal kísérve. A Veseelégtelenséggel élni című könyv magyar fordítását a Magyar Vese-Alapítvány, illetve az iskola honlapjáról (bns-hungary.hu) az érdeklődők letölthetik.

Bár nem szigorúan véve kutatási eredmény, a nephrologiai kutatások szcientometriai feldolgozása több mint tanulságos. A vesével foglalkozó közlemények száma az egyik legalacsonyabb az egyes orvosi tudományterületek közül. Ráadásul a vese tárgyú folyóiratok impakt faktora is a alacsony. A vezető nephrologiai folyóiratokban megjelenő közlemények száma a lakosság számára korrigálva néhány észak-európai országban, Hollandiában, Belgiumban és Dániában a legmagasabb, megelőzve az USA-t is. Az előadó nem túl megalapozottan, de arra a következtetésre jutott, hogy a sikerek egyik fontos tényezője a magas szintű PhD képzés.

Kiemelkedő figyelmet kapott a magyar betegellátás holisztikus szemléletének bemutatása, nephrologiai gyakorlatának elemzése. Rögtön az első svéd előadó hivatkozott a budapesti deklarációra (The 2012 Budapest Declaration of the IFKF: A holistic approach to address the bio-psycho-socio-spiritual needs of individuals living with chronic kidney disease), melyet az iskola vezetője az IFKF budapesti kongresszusa elnökeként fogalmazott meg. A pszichonephrologia, illetve a komplex betegellátás hazai úttörő gyakorlatának bemutatásával (betegoktatás, betegek bevonásával szervezett rehabilitáció, pszichológusok alkalmazása, Bálint csoportok szervezése, szinte egyedülálló pszichológiai szakrendelés, stb.)

bizonyítottuk, hogy a deklarációt nemcsak írjuk, de elveit elsők között alkalmazzuk is.

A tudományos ülés mellett a vendégek lehetőséget kaptak arra, hogy a főváros nevezetességeivel is megismerkedhessenek. Nagy sikert aratott az esti dunai hajózás a világörökség látványával, a parlamenti látogatás, a szentendrei Skanzen és a megfelelő bevétel mellett a krónikus veseelégtelenség előfordulását is csökkentő, illetve a magyar borászat hírnevét is öregbítő legjobb hazai pincészetek borainak borkóstolóval összekötött bemutatása.

A Budapest Nephrologiai Iskola ebben az évben is nagy siker volt. Különleges élmény volt, amikor a Qatarból érkező nephrológus kolléga a számára különlegesen ritka esőről semmiképp nem akart fedél alá menni.

A hazai orvosok és hallgatók az iskolát térítésmentesen látogathatják, sajnos ezt a lehetőséget csak a PhD hallgatók használják ki, akik megfelelő részvétel és sikeres vizsga esetén 3 kreditpontot kapnak. Találkozunk 2014-ben!